

ster. Naar man har den Opfattelse, at det er rimeligt, og at det er det bedste for Samfundet som Helhed, at det økonomiske Liv saa vidt muligt udlignes, er det maaske naturligt nok, at man synes, der ikke er nogen væsentlig Grænse for, hvor langt man kan naa frem ad den Vej. Jeg skal her minde om en bekendt Udtalelse af en Politiker her i Salen, der for ikke lang Tid siden under en social Lovs Behandling udtalte de Ord, at det havde jo egentlig ikke noget at sige, hvad det kostede; det var kun et Spørgsmaal om, i hvor høj Grad vi havde Mod til at udligne Forholdet mellem de besiddende og dem, der var mindre besiddende. Det er imidlertid en selvfølgelig Ting, at paa den anden Side de, som er Tilhængere af, at Samfundsudviklingen skal ledes i liberal Retning, hvis drivende Kraft, som jeg sagde før, er Egeninteresserne, de maa vaage over, at man ikke gennem Lovgivningen nedbryder denne Egeninteresse, hverken gennem Skattelovgivningen eller gennem Sociallovgivningen, og ikke fratager den enkelte Muligheden for at skabe sig de bedst mulige Vilkaar. Det er det jeg mener er det centrale i den Strid og i den politiske Situation, vi har i vor Tid.

Men jeg skal indrømme, at den liberale Samfundsudvikling kan ogsaa trues — og trues uden Tvivl i vor Tid — fra en anden Side, nemlig naar man indenfor Erhvervslivet gennem Prisaftaler eller paa anden Maade søger at skaffe sig Monopol for derigennem at spærre Adgangen til Erhverv og derved svække om ikke fuldkommen udelukke Konkurrencen, thi uden Konkurrence forekommer det mig, at et Samfund i Virkeligheden slet ikke er liberalt. Det er jo igennem Konkurrencen i det liberale Samfund, at den gode Behandling af Forbrugeren skal sikres; det er igennem den erhvervsdrivendes egen Interesse i at behandle Kunderne bedre end Konkurrenten, at den gode Behandling af Forbrugerne skal sikres.

Denne Konkurrence i Erhvervslivet sikres for en Del gennem den frie, lette og lige Adgang til Erhverv, som jo er eller i alt Fald skulde være sikret gennem en Bestemmelse i vor Grundlov. Men det er klart, at de, som mener, at det er heldigst, at Samfundsudviklingen ledes i en liberal Retning, kan ikke finde sig i, at disse to Faktorer: let og lige Adgang til Erhverv og Konkurrence, sættes ud af Funktion. Vi vil derfor fra Venstres Side være med til at fremme en Lovgivning, der paa

hensigtsmæssig Maade modvirker noget saadant.

Hvorvidt nu det foreliggende Lovforslag er egnet til at opfylde dette Formaal, synes mig at være noget tvivlsomt. Saa vidt jeg kan se, ligger Tyngdepunktet i det Lovforslag, som her er forelagt, i Tilsynet og i direkte eller indirekte Prisregulering, hvorimod den Opgave at forhindre Folk i ved Aftaler eller gennem økonomiske Magtmidler at søge at holde Konkurrencen ude er mindre fremtrædende.

Nu er det Lovforslag, som her foreligger, intet nyt Lovforslag. Det er jo et Lovforslag, som for Aar tilbage har foreligget til Behandling her i dette høje Ting. Det synes mig imidlertid mere forstaaeligt, at det kunde fremlægges paa det Tidspunkt i den Skikkelse, det nu har, og blive i det væsentlige accepteret fra mange Sider. Vi havde jo den Gang gennemlevet en Tid paa ikke saa faa Aar, da Verdenskrigen og den Afspærring, den medførte for vort Land, paa mange Omraader satte den frie Konkurrence ud af sin fulde Virksomhed, en Tid, da Konkurrencen til Sikring af Forbrugernes Interesser ikke var ganske virksomhedsfuld, hvorfor man kom ind paa nogen Prisregulering. Man gjorde da praktiske Erfaringer angaaende Prisregulering og var derfor paa det Tidspunkt temmelig kendt med disse Forhold. Det synes mig ret forstaaeligt, at under Indtrykket heraf kunde et Lovforslag, hvis Tyngdepunkt laa i det Tilsyn, det tilsigtede at skabe, fremsættes og blive accepteret fra mange Sider i den Skikkelse, det fik her i Tinget. Vi har nu senere gennemlevet en Tid, da vi saa sandt ikke har savnet Virkningen af den frie Konkurrence, naar denne ikke ad kunstig Vej enten ved Indgreb fra privat Side eller fra Lovgivningsmagtens Side er blevet hemmet. Jeg er tilbøjelig til at tro, at Lovbestemmelser, der noget mere lagde Vægten paa at sikre Adgangen til Erhverv og sikre Konkurrence i en Tid som den, vi nu lever i, og den Tid, som staar for, vilde være nok saa heldige at have som en Lov, der først og fremmest lægger Vægten paa Tilsynet. Vi vil fra Venstres Side medvirke til en Lovgivning, der søger at bane Vejen for Konkurrencen og søger at hindre Privatvirksomheden i at holde Konkurrencen og den lige Adgang til Erhverv ude. Vi vil derfor tage en Lovgivning herom og ogsaa det Lovforslag, her foreligger, op til Overvejelse og Behandling i et Udvalg ud fra de Synspunkter, jeg her har fremsat.